

THEATER • VR 13/05 - ZO 15/05

Berlin verwerkt gefilmde reisverslagen in 'Zvizdal'

30 jaar alleen in Tsjernobyl

Na de kernramp in 1986 trokken duizenden weg uit Tsjernobyl. Dertig jaar later wonen Pétro en Nadia nog steeds in de besmette regio. Het Antwerpse gezelschap Berlin zocht het echtpaar er geregeld op met een beklivende theaterproductie als resultaat.

Vanuit de Berchemse Boomgaardstraat maakt Berlin al jaren internationaal furore met theater met een documentaire inslag. In *Perhaps all the Dragons*, populair tijdens de Zomer van Antwerpen in 2014, werden bijzondere verhalen uit mensenlevens verteld via video. Ook voor *Zvizdal* bedienen makers Bart Baele en Yves Degryse, in samenwerking met Cathy Blisson, zich van documentaire beelden.

Cathy Blisson: Jaren geleden werkte ik voor het Franse *Télérama* als journalist. Tijdens een reportage in Tsjernobyl bracht een bevriende fotograaf, die de verboden zone was binnengetrokken, me in contact met een man

die hij daar had ontmoet. Zo leerde ik Pétro en zijn vrouw Nadia kennen die na de kernramp het gebied niet waren ontvlucht. Vanuit mijn verleden als theaterrecensent kende ik het werk van Berlin. Het verhaal van het stokoude koppel leek me echt iets voor hen.

Yves Degryse: Het wedervaren van die twee mensen, moederziel alleen in zo'n uitgestrekt gebied, sprak ons meteen aan. Spoorstrags zijn we vertrokken, zonder vooropgezet plan, maar met een camera. Meestal werkt Berlin een jaar tot anderhalf jaar aan een project, maar dat *Zvizdal* een werk van lange adem zou worden, stond al vlog vast. Uiteindelijk hebben we het echtpaar tussen 2011 en 2015 tweemaal per jaar bezocht.

Bart Baele: We hadden er ook het raden naar in hoeverre Pétro en Nadia zouden willen meewerken. Het kostte tijd om hun vertrouwen te winnen. De afspraak was dat we hun erf niet zouden betreden, laat staan in hun huis binnengaan. Als we naar daar vlogen, was het telkens weer af-

Yves Degryse, Cathy Blisson en Bart Baele. FOTO WALTER SAENEN

wachten wanneer ze zouden opdagen. Bellen of schrijven om hen te verwittigen was er niet bij.

Yves Degryse: Soms moesten we ook echt een tijdje wachten voor Pétro en Nadia zich lieten zien. Een keer duurde dat zo lang dat we begonnen te vrezen voor hun leven. De stilte die je dan hoort, is angstaanjagend. Ook omdat je dan moet beslissen of je al dan niet het erf opgaat, en dus de regels schendt.

Cathy Blisson: Eens daar wordt je relatie met plaats en tijd op zijn kop gezet. Alles gaat er trager. Je moet geduld oefenen. Maar dan kon je plots beloofd worden met een spitsvondige uitweiding over hun levenswijze.

Yves Degryse: Er is niet

één vastomlijnde reden waarom de inmiddels 87-jarige Pétro en Nadia besloten te blijven in een radioactief gebied. Aanvankelijk ging het er om hun bezittingen te beschermen. Tegelijk geloven ze dat een mens thuishoort waar hij is opgegroeid. Petro merkte op dat veel emigranten intussen dood zijn. Dat het koppel nog steeds in leven is, heeft volgens de man alles te maken met hun lichaam dat zich heeft aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Het koppel bleef dan ook groenten eten uit de eigen, besmette tuin.

Bart Baele: Van de paddenstoelen die ze ons als cadeau hadden aangeboden, hebben wij wijselijk niet gegeten. Niet dat we ginds beschermende kledij droegen, maar de omgeving is natuurlijk wel besmet. Bizar is dat je van de radioactiviteit zelf niets ziet. Fauna en flora staan er in volle bloei.

Cathy Blisson: Hoewel er uiterlijk weinig aan de hand lijkt, is hun woonplaats *Zvizdal* toch een extreme plek. Er is geen water of elektriciteit en het dichtstbijzijnde check-point ligt dertien kilometer verderop. Wat als een van hen

tweeën een been breekt? De zorg voor elkaar en de naderende dood hielden Pétro en Nadia vooral op het eind bezig. Toch gingen ze niet in op het voorstel van hun dochter om bij haar te komen wonen.

Yves Degryse: Het koppel trok zich lang op aan de hoop dat de streek weer herbevolkt zou geraken. Nu daar nog steeds geen signalen voor zijn, wordt het voor Pétro en Nadia steeds moeilijker om in het gebied op de been te blijven. Of we hen nog gaan opzoeken nu ons project is afgerond? Die wens leeft wel bij ons allen. We zouden minstens de film willen tonen die we over hen hebben gemaakt.

Zvizdal is een mix van documentaire beelden en beelden die live worden gefilmd in een maquette. Van het erf van Pétro en Nadia werden voor deze productie drie schaalmodellen nagebouwd. Zopas in première gegaan op het Brusselse Kunstenfestivaldesarts komt *Zvizdal* volgende week naar deSingel om daarna een Europese tournee aan te vatten.

ILSE DEWEVER

• *Zvizdal* nog tot 15/05 in Bronks in Brussel en van 19 tot 21/05 in deSingel. Meer tourdata op www.berlinberlin.be

